

Zasady przyznawania świadczeń dla osób usamodzielnianych

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu:

- 1) przyznaje się pomoc na:
 - a) **kontynuowanie nauki,**
 - b) **usamodzielnienie,**
 - c) **zagospodarowanie;**
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
 - a) odpowiednich **warunków mieszkaniowych,**
 - b) **zatrudnienia;**
- 3) zapewnia się **pomoc prawną i psychologiczną.**

Zasady wypłaty świadczeń dotyczących pomocy dla osób usamodzielnianych reguluje **ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**

Kwoty udzielanej pomocy wynikają z aktualnego obwieszczenia ministra właściwego do spraw rodziny w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej.

Poprzez osobę usamodzielnianą rozumie się również osobę, której pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej ustał na skutek śmierci osób tworzących rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, w okresie 6 miesięcy przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności.

W przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywa w domu pomocy społecznej albo placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym lub przewlekle chorym, a także gdy otrzymuje pomoc dla usamodzielnianych w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, pomoc określona w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie przysługuje.

Pomoc na **kontynuowanie nauki**, na **usamodzielnienie** oraz na **zagospodarowanie** jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która **przebywała w pieczy zastępczej** przez okres co najmniej:

- 1) **3 lat** – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- 2) **roku** – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Do okresów pobytu w pieczy zastępczej wlicza się również:

- 1) okresy pobytu w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz w schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, zapewniającym całodobową opiekę, i młodzieżowym ośrodku wychowawczym, jeżeli orzeczenie sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej nie zostało uchylone;
- 2) okres pobytu osoby pełnoletniej w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, na zasadach określonych w art. 37 ustawy (dotyczy m.in. kontynuacji nauki, nie dłużej niż do ukończenia 25. roku życia).

Pomoc jest przyznawana **na wniosek** składany:

- 1) na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie osoba usamodzielniana – w powiecie właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie za pośrednictwem kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej;
- 2) na zagospodarowanie oraz o udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych lub w uzyskaniu zatrudnienia – w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej.

Osoby usamodzielniane są obowiązane niezwłocznie poinformować organ, który przyznał pomoc, o każdej zmianie ich sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która ma wpływ na prawo do tych świadczeń.

Warunkiem przyznania pomocy na **kontynuowanie nauki** i na **usamodzielnienie** jest złożenie **wniosku** oraz posiadanie zatwierdzonego **indywidualnego programu usamodzielnienia**, określającego w szczególności:

- 1) zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia;
- 2) sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia.

Pomoc na **kontynuowanie nauki** przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę:

- 1) w szkole;
- 2) w zakładzie kształcenia nauczycieli;
- 3) w uczelni;
- 4) na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia;
- 5) u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Pomoc przyznaje się nie dłużej niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą **25.** roku życia.

Pomoc na kontynuowanie nauki **nie przysługuje** w przypadku, gdy osoba usamodzielniana:

- 1) kontynuuje naukę w szkole ponadgimnazjalnej, szkole ponadpodstawowej lub uczelni, która zapewnia nieodpłatną naukę i nieodpłatne pełne utrzymanie;
- 2) bez uzasadnionych powodów zmieniła trzykrotnie, na tym samym poziomie kształcenia, szkołę, zakład kształcenia nauczycieli lub uczelnię, kurs lub przygotowanie do wykonywania zawodu;
- 3) została umieszczona w zakładzie karnym.

Pomoc na kontynuowanie nauki **można zawiesić** w przypadku, gdy:

- 1) w trakcie kształcenia w zakładzie kształcenia nauczycieli lub w uczelni osoba usamodzielniana przebywa na urlopie od zajęć;
- 2) osoba usamodzielniana nie realizuje indywidualnego programu usamodzielnienia.

Pomoc na **usamodzielnienie** może zostać wypłacona, w zależności od ustaleń indywidualnego programu usamodzielniania, **jednorazowo** lub **w ratach**, nie później jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą **26.** roku życia. W przypadku gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki. W uzasadnionych przypadkach pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona w trakcie wypłacania pomocy na kontynuowanie nauki.

Pomoc na **zagospodarowanie** jest wypłacana **jednorazowo**, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą **26.** roku życia. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Przyznania pomocy na **kontynuowanie nauki**, na **usamodzielnienie** lub na **zagospodarowanie** można **odmówić** w przypadku, gdy:

- 1) istnieje uzasadnione przypuszczenie, że pomoc zostanie wykorzystana niezgodnie z celem, na jaki zostanie przyznana;
- 2) osoba usamodzielniana przed osiągnięciem pełnoletności opuściła samowolnie pieczę zastępczą;
- 3) osoba usamodzielniana porzuciła naukę umożliwiającą jej przygotowanie zawodowe i nie podejmuje zatrudnienia;
- 4) stosunek pracy z osobą usamodzielnianą został rozwiązany bez wypowiedzenia z winy pracownika;
- 5) osoba usamodzielniana bez uzasadnionej przyczyny uchyla się od podjęcia proponowanego jej zatrudnienia;
- 6) osoba usamodzielniana została skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.